

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

14 жовтня 2010 року

№31(2924)

Український космонавт №1

5 жовтня 2010 року виповнилося 80 років з дня народження двічі Героя Радянського Союзу Павла Романовича Поповича – першого космонавта-українця. Відзначаючи велику роль П.Р.Поповича у розвитку пілотованої космонавтики, на державному рівні було прийнято рішення про проведення урочистих заходів (відповідно до постанови Верховної Ради України та розпорядження Кабміну України) до вісімдесятиріччя від дня народження П.Р.Поповича.

В урочистостях, що проходили в залі засідань Вченої ради 8 жовтня під головуванням ректора НТУУ «КПІ» М.З.Згуровського, взяли участь члени сім'ї П.Р.Поповича, представники Національного космічного агентства України, льотчики-космонавти В.М.Жолобов та Л.К.Каденюк, ветерани космодрому Байконур, представники Науково-дослідного випробувального центру підготовки космонавтів ім. Ю.О.Гагаріна (Росія) космонавти С.М.Рижиков та О.В.Новицький, викладачі, співробітники та студенти університету, школярі Києва, члени Малої академії наук «Дослідник».

Зліва направо: Я.С.Яцків, М.Ю.Ільченко, М.З.Згуровський, Е.І.Кузнєцов, О.П.Попович, Н.П.Березна, В.М.Жолобов, Л.К.Каденюк

ВІШАНУВАННЯ ТВОРЦІВ

Урочиста зустріч з винахідниками та раціоналізаторами нашої країни з нагоди Дня винахідника і раціоналізатора відбулася 30 вересня в НТУУ «КПІ». Привітати творців прийшли заступник міністра освіти і науки С.М.Сулимов; голова Державного департаменту інтелектуальної власності М.В.Паладій; народний депутат, президент Малої академії наук С.О.Довгий; президент Національної академії педагогічних наук В.Г.Кременев; ректор НТУУ «КПІ» М.З.Згуровський; проректор з наукової роботи М.Ю.Ільченко та ін.

С.М.Сулимов зачитав вітальні листи з нагоди професійного свята: від голови ВР В.М.Литвина, в якому зазначалося, що винахідники роблять ефективнішу нашу економіку; прем'єр-міністра М.Я.Азарова; зокрема, наголовувалося: «...ми шануємо людей, чиїми зусиллями створюється інтелектуальний потенціал держави»; міністра освіти і науки Д.В.Табачника, який упевнений, що здатність творити – головний природний ресурс нашої держави, а винахідники наукові здобутики формують під'рунту для входження України в міжнародну наукову еліту.

З доповідю про діяльність Державного департаменту інтелектуальної власності протягом останніх років виступив його голова М.В.Паладій. Він, зокрема, зустрівся на нормативних і підзаконних актах, що регламентують діяльність Де-

ходу, розповів про тривалу дружбу Київської політехніки з П.Р.Поповичем. Востаннє, у 2007 р., космонавт приїжджає до НТУУ «КПІ» на відзначення сторіччя з дня народження С.П.Корольова. З теплотою і повагою говорив ректор про найважливіші віхи життя П.Р.Поповича, відзначивши важливість того, що вісімдесятирічний ювілей космонавта Київського політехнічного зустрічає з рідними, друзями і колегами цієї видатної людини.

Приступітів також привітав заступник генерального директора Національного космічного агентства України Е.І.Кузнєцов. Він відзначив неозначенну роль Київського політехнічного інституту в космічній діяльності України: зокрема, участь науковців КПІ в космічних проектах, запуску молодіжного супутника. Також Е.І.Кузнєцов відмітив унікальність Державного політехнічного музею при НТУУ «КПІ» і вручив музею пам'ятну медаль П.Р.Поповича Асоціації музеїв космонавтики Росії. Окрім того, Е.І.Кузнєцов розповів, що одна із зірок Чумацького Шляху була названа іменем П.Р.Поповича, і вручив сертифікати та схему її розташування.

С.М.Рижиков

у космосі та вручив рідним книгу «Імена України в космосі».

Від родини П.Р.Поповича виступив його племінник І.В.Козлов зі словами широї вдячності жителям України за їхню пам'ять про свого родича. Він повідомив, що родина космонавта створила в Росії Фонд ім. П.Р.Поповича, одним із проектів якого стало створення космопорту та молодіжного космічного табору. Як відзначив І.В.Козлов, пам'ять про Павла Романовича не повинна бути формальною, вона має полягати в реалізації його ідей.

Зі спогадами про П.Р.Поповича як свого першого командира виступив льотчик-космонавт, Герой Радянського Союзу, генерал-лейтенант авіації В.М.Жолобов. З його розповіді про спільну роботу Павло Романович постав як надзвичайно добрий, чуйний і уважний до своїх підлеглих командир.

«Нашого полку прибуло. Будемо разом підкорювати космос», – такими словами у Центрі підготовки космонавтів зустрів П.Р.Попович майбутнього першого космонавта незалежної України Л.Каденюка. Зі своїм земляком він завжди розмовляє українською. Л.Каденюк підкреслив важливість наукової роботи в галузі космонавтики, адже це створення принципово нових літальних апаратів, рухових систем і використання гравітаційних сил космосу.

З вітальним словом до присутніх звернувся також льотчик-космонавт, підполковник С.М.Рижиков. Він розповів про діяльність Науково-дослідного випробувального центру, відзначив, що пам'ять про П.Р.Поповича завжди буде жити в серцях його співробітників, а також додав, що,

Закінчення на 2-й стор.

В.Т.Гладченко

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1
3
До 80-річчя
першого
українського
космонавта
П.Р.Поповича

1
Вітанування
винахідників

2
Викладач-
дослідник:
В.А.Пасічник

Іменні
стипендіатки
з ФБТ

3
Ми навчаємо
викладачів

На засіданні
Вченої ради

4
Бібліотечне
свято

Відпочинок-2010

Незвичайне
дерево – сумах

Оголошення

Виступає В.Г.Кременев

– завідувача кафедри електромеханіки ФЕА; Грамотою Держдепартаменту та нагрудним знаком «Автор» – В.В.Карачуна, завідувача кафедри біотехніки та інженерії ФБТ, О.С.Колосова – с.н.с. ІХФ та О.П.Ніщика – с.н.с. ТЕФ, Грамотами Держдепартаменту – М.А.Новіка – доцента ММІ, В.В.Лисак – аспіранту кафедри електромеханіки ФЕА та І.М.Коляду – інженера відділу з питань інтелектуальної власності, Полякою за участь в виставці та Дипломом учасника – В.М.Марчевського, професора ІХФ.

Н.Вдовенко

ВІКЛАДАЧІ-ДОСЛІДНИКИ

Технології ХХІ століття

Є люди, зустрічі з якими запам'ятаються. Обізнаність з широкого кола питань, уміння вислухати співрозмовника, виважена позиція за будь-якої професійної чи побутової проблеми – таким є Віталій Анатолійович Пасічник, завідувач кафедри інтегрованих технологій машинобудування ММІ, який отримав звання «Викладач-дослідник – 2009».

Віталій Анатолійович – випускник КПІ 1987 року. Інтерес до педагогічної діяльності у нього з'явився ще за років навчання. Студенти не раз зверталися по допомогу до обдарованого однокурсника, який не лише розв'язував складні математичні задачі, а й умів доступно все пояснити.

Тоді й було вирішено поєднати науково-практичну роботу з навчальною. Сьогодні за науковою діяльністю Віталій Анатолійович – один із найактивніших у НТУУ «КПІ». Не даремно його вже втретє визнано переможцем традиційного університетського конкурсу «Викладач-дослідник».

У 2009 році В.А.Пасічник захистив докторську дисертацію, а з 2010 року очолив кафедру інтегрованих технологій машинобудування ММІ. Він – автор двох навчальних посібників, близько 100 наукових статей та

В.А.Пасічник

14 винаходів. Підготував одного кандидата наук.

Провідним напрямом наукових досліджень В.А.Пасічника є питання автоматизованого проектування технологій складання машинобудівного виробництва. Віталій Анатолійович разом зі своїми колегами розробляє нові технології, що на основі нового математичного опису об'єктів і процесів складання та реалізованого на цій основі нового програмного забезпечення дозволяють зменшити час і витрати на операції складання.

Віталій Анатолійович пояснює, що формалізовані знання та правила синтезу нових проектних рішень можна застосовувати для найширшого спектра складальних виробів – від звичайної кулькової ручки, що міститься всього три деталі, до літаків і космічних кораблів, які складаються з мільйонів деталей і вузлів. Причому це можуть бути як технології складання вручну, так і технології, орієнтовані на сучасне гнучке комп'ютерно-інтегроване виробництво.

Сьогодні Віталій Анатолійович продовжує активно займатися науковою і передавати свої знання молодому поколінню майбутніх маніків.

Анютка Камонгар

МИ НАВЧАЄМО ВІКЛАДАЧІВ

алізовані навчальні програми: “Розроблення дистанційних курсів з використанням e-learning платформи Moodle”; “Комп’ютерне тестування”; “Розроблення WEB-сторінки викладача”.

Так само, як і для курсів першого рівня, ці програми переважно акцентуються на здобутті практичних знань та умінь. Застосовується диференційований підхід до змісту теоретичної і практичної частин курсу залежно від потреб групи. Використовується спеціально розроблений дистанційний курс “Розробка дистанційних курсів з використанням e-learning платформи Moodle”.

Із задоволенням дізнаємося про слухачів, які після навчання застосовують отримані знання на практиці. Багато хто з колишніх слухачів продовжують консультуватися вже з питань створення власних дистанційних курсів (ДК), систем тестування і веб-сторінок. Знаємо, що слухачами курсів К.Левчук і С.Степаненко (кафедра теоретичної механіки) розроблено ДК “Динаміка точок та механічної системи”, “Кінематика точок та твердого тіла”, “Статика твердого тіла”; К.Кобильник (кафедра репродукції Видавничо-поліграфічного інституту) – ДК “Комп’ютерні мережі”; В.Лисак (кафедра зварювального виробництва) – ДК “Засоби механізації зварювального виробництва” і багато інших прикладів.

Курс дуже потрібний, сподобався викладачам, дружня атмосфера в групі. Було бажання ходити на заняття і дізнаватися щоразу щось нове.

– Щира подяка за гарно організований курс.

– На мій погляд, викладач зробив усе можливе за той час, що відвідав для курсу.

З анкет слухачів:

– Дуже корисні курси.

– Ці курси було досконалішим,

не вистачає одного – часу. Пропоную проводжати курс для закріплення матеріалу ще на 15 днів.

– Слід відмінити високу професійність викладача, вміння донести матеріал у доступній формі, доброзичливість та терпіння.

– Курс дуже потрібний, сподобався викладач, дружня атмосфера в групі. Було бажання ходити на заняття і дізнаватися щоразу щось нове.

– Щира подяка за гарно організований курс.

– На мій погляд, викладач зробив усе можливе за той час, що відвідав для курсу.

нічні засоби.

НМК “ІПО” пропонують курси підвищення кваліфікації не тільки у сфері ІКТ. Уперше в цьому навчальному році перелік курсів поповнився програмами “Управління проектами” та “Управління міжнародними проектами”.

Величезний інтерес викликають курси іноземних мов. Основна їхня мета – ділові спрямованості, на буття та вдосконалення практичних, насамперед, розмовних навичок.

Безпрецедентним можна

вважати успішне проведення курсів підвищення кваліфікації для керівників підрозділів університету.

За два навчальні роки близько 85

завідувачів кафедр, деканів,

заступників, керівників ін-

ститутів здійснили навчання

за напрямом “Управління підрозділом університету”.

Програма була розрахована

на вивчення актуальних для

університету питань управління,

а також підвищення

компетентності керівників у

сфері використання комп’ю-

терних технологій і керування проектами.

В навчанні керівників підрозділів взяли участь перші

особи університету: ректор М.З.Згуровський, пер-

ший проректор НТУУ “КПІ” Ю.І.Якименко, про-

ректор з наукової роботи М.Ю.Ільченко, прорек-

тор з міжнародних зв’язків С.І.Сидоренко,

заступник першого проректора В.І.Тимофеєв.

Розширюється співробітництво з інститутами та кафедрами університету. Наприклад, свій курс з

Іменні стипендіатки з ФБТ

Шестикурсниця Дарія Литвиненко навчається за спеціальністю «Обладнання фармацевтичної та мікробіологічної промисловості». На прохання розповісти про себе, трохи знявкоюла: «Ніколи не загадувала, що мене очікує попереду.

П’ять років тому не знала, чим обернеться вступ до КПІ, але сподівалася отримати гарний фах і знайти друзів.

Сьогодні я маєт другого року навчання. Займається дослідженням процесу первапорації та можливості його застосування дочистки стічних вод. Маю три патенти України на корисну модель: два під назвою «Апарат для культивування клітин» та один «Газліфтний барботажний апарат»; 19 наукових статей, опублікованих у міжнародних збірниках наукових конференцій.

За успіхи в навчанні та громадській діяльності студентку удостоєно іменним стипендій: у 2007/08 н. р. – Кіївського міського голови, у 2008/09 н. р. – Кабінету Міністрів України, нині – Д.Андрєвського. А ще Дарія три роки поспіль обіймає посаду заступника голови профбюро факультету та навчається в гр. БІ-51, яка в 2008/09 н. р. виборола звання кращої аcadемічної групи НТУУ «КПІ».

«Як і п’ять років назад мрію вивчити китайську та німецьку і здійснити навколо світу подорож, я і досі не знаю, що чекає попереду, знаю лише, що друзі, яких я тут знайшла, згодні поїхати в цю подорож зі мною», – мрійливо закінчує дівчина.

Четверикурсниця Євгенія Морозова навчається за спеціальністю «Обладнання фармацевтичної та мікробіологічної промисловості». «При вступу до університету факультет біотехнології і біотехніки обрав майже випадково, вірніше, він сам вибрав мене. Та я зовсім не жалую, а, навпаки, вважаю, що це великий привілей – навчатися тут, – розповідає студентка. – Усі нащі викладачі – висококваліфіковані фахівці, що прекрасно знають свій предмет, нахненно працюють та вміють зацікавити студентів.

Про себе можу сказати небагато. Люблю пізнавати нове, займатися спортом (граю у збірній КПІ з великим тенісом, люблю бігати на великих дистанціях та ходити до тренажерного залу), співати. Іноземні мови – мое друге хобі, а саме англійська та німецька мови. Практикую технічний переклад. Займаєсь профспілковою діяльністю. Маю один патент на корисну модель «Лабораторний ферментер» та 4 наукові публікації. Беру участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях. Цікавлюся наукою і прагну стати хорошим фахівцем у майбутньому!» Краще і не скажеш.

За успіхи у навчанні, наукових дослідженнях та активну громадянську позицію дівчину удостоєно іменної стипендії ректора НТУУ «КПІ».

За інформацією ФБТ

підвищення кваліфікації розроблено фахівцями ХТФ, ІХФ, ІФФ, ТЕФ, ФБТ, ММІ, ВПІ, ІЕЕ, Науково-технічного центру “ЕКОТЕЗ”, “ДІАТОС” та ін.

Ми дуже цінуємо зворотний зв’язок зі слухачами, які у нас навчаються. Наприкінці кожного курсу обов’язково проводиться анкетування. Ми уважно вивчаємо зауваження, запити, пропозиції, що дає можливість зрозуміти потреби викладачів і керівників підрозділів університету, розширити, змінити, оновити програмами, розпочати нові курси.

Таким чином, до переліку програм з підвищення кваліфікації, що пропонує викладачам НМК “ІПО”, в 2010-2011 навчальному році увійшли зовсім нові курси:

– Базова комп’ютерна підготовка (Microsoft Word 2007, PowerPoint 2007);

– Основи Excel для викладачів (на базі Microsoft Office 2007);

– Ефективне використання ресурсів і сервісів Інтернет;

– Розроблення динамічних веб-сайтів з використанням Php, MySQL;

– Створення цифрового відео для підтримки навчання;

– Основи комп’ютерної графіки;

– Управління організацією на основі інформаційних технологій;

– Організація та планування навчального процесу (для викладачів зі стажем науково-педагогичної діяльності менше 5-ти років).

Детально з переліком усіх програм та їх змістом можна ознайомитись на сайті: <http://ipo.kpi.ua>.

Багато слухачів після проходження одного курсу “заряженні” ефектом отриманої практичної кваліфікації, висловлюють побажання продовжувати навчання. Для них повідомляємо: на даний час будь-який викладач НТУУ “КПІ” має право пройти безкоштовне навчання на курсах підвищення кваліфікації рідного університету 1 раз на 5 років. У випадку успішного закінчення курсу слухач одержує свідоцтво про підвищення кваліфікації державного зразка.

Хочеться відмінити: організація підвищення кваліфікації об’єднала зацікавленість і зусилля керівництва, викладачів, співробітників університету загальною метою – забезпечити підвищення якості освіти в нашому університеті.

I, звертаючись до всіх викладачів і керівників “КПІ”, хочується ще раз сказати: ми відкриті для співробітництва. Давайте працювати разом!

Наши координати:
т. 454-99-26, <http://ipo.kpi.ua>

Український космонавт №1

**Продовження.
Початок на 1-й стор.**

прочитавши на панно девіз КПІ «Разом ми знаємо більше, ніж поодинці», йому захотілося, щоб у космічній галузі цей девіз ззвучав як «Лише разом ми зможемойти до найкращого».

Про підготовку до польоту космічного корабля «Восток-4» розповів безпосередній учасник його запуску ветеран космодрому Байконур В.Т.Гладченко. Сподігами про свої зустрічі з П.Р.Поповичем поділився військовий льотчик 1-го класу полковник у відставці Л.Д.Резун, який служив у військовій частині в м.Узин. Представники цієї частини свого часу висунули Павла Романо-

вича депутатом до Верховної Ради УРСР.

Кожен виступ був сповнений глибокої шані до Павла Романовича Поповича. Адже він залишив слід у житті багатьох людей не лише як фахівець своєї справи, а й як особистість з найкращими людськими якостями. Український космонавт №1 і космонавт №4 СРСР. Його іменем названо гірський хребет в Антарктиді та планету в космосі. Він гідний того, щоб жити в серці кожного українця – ним пишеться рідна земля. Як назначив ректор М.З.Згуровський, Київська політехніка дотично нестиме пам'ять про Павла Романовича Поповича.

Валерія Добривечір

На засіданні Вченої ради

Чергове засідання Вченої ради НТУУ «КПІ» відбулося 4 жовтня 2010 року. Перед його початком головуючий ректор НТУУ «КПІ» проф. М.З.Згуровський тепло привітав з новлійними днями народження першого заступника декана ІФД доц. Л.М.Сиропоршинева і директора ММІ проф. М.І.Бобира.

Першим питанням порядку денного Вчені ради заслухала повідомлення проректора з наукової роботи проф. М.Ю.Ільченка про наукові напрями діяльності університету і затвердила перелік основних наукових напрямів діяльності підрозділів університету та їх координаторів. Директорам навчальних інститутів, деканам факультетів запропоновано у жовтні на засіданнях вчених рад розглянути та затвердити тематику наукових досліджень та розробок, яка виконується в рамках держбюджетного фінансування, господарських договорів,

виконання індивідуальних робочих планів науково-педагогічних працівників та інноваційних проектів спільно з науковим парком «Київська політехніка». Далі Вчені ради за доповідю проректора М.Ю.Ільченка затвердила Положення про конкурс «Винахід року» і ухвалила рішення про проведення конкурсу «Винахід року» в 2011 році.

Далі Вчені ради розглянула питання про перспективи відновлення співпраці з банком «Надра». Тимчасовий адміністратор банку «Надра» В.Б.Жуковська розповіла про теперішнє становище банку і закликала до продовження і розширення співпраці.

Наступним питанням порядку денного за доповідю першого проректора проф. Ю.І.Якименка Вчені ради ухвалила рішення про відкриття інституту «КПІ-Приват» у системі МІПО НТУУ «КПІ», який здій-

сноватиме підвищення кваліфікації працівників банку «Приват».

Далі Вчені ради заслухала доповідь проректора з науково-педагогічної роботи (адміністративно-господарська робота та розвиток матеріально-технічної бази) професора М.В.Печеника про організацію та проведення оздоровчого сезону 2010 р. У доповіді було всеобічно проаналізовано роботу чотирьох баз відпочинку нашого університету («Маяк», «Політехнік», «Сосновий», «Глобус» – підготовчі роботи, заходи щодо здешевлення вартості путівок, недоліки в роботі (головним чином вони стосувалися спортивної та культурно-масової роботи). Заслухавши доповідь, Вчені ради ухвалила рішення, яким, зокрема, дала дотримання розробки програми для використання баз відпочинку «Політехнік» для студентських заходів на постійній основі.

Наприкінці засідання було розглянуто конкурсні та поточні справи.

Інф. «КПІ»

«Я перший радянський космонавт з України...» До 80-річчя першого українського космонавта П.Р.Поповича

**Курсант
П.Р.Попович**

но методи забезпечення нормальної життєдіяльності людини.

Цей політ був значимим кроком на шляху освоєння космосу. Переїзнюючи на орбіті 108 хвилин, перший у світі космонавт Юрій Гагарін не відчув негативного впливу невагомості, з чим у повній мір довелося зіткнутися другому космонавту – Герману Титову, політ якого тривав добу. На п'ятому оберті навколо земної кулі він відчув нудоту і головний біль. Медики оперативно розробили рекомендації – заплющити очі, не робити різких рухів, завдяки чому самопочуття Титова покращилося, але повністю працездатність не відновилася. Тепер, знаючи про небезпеку невагомості, медики розробили спеціальні методики, за якими тренувалися А.Г.Ніколаєв і П.Р.Попович. Ці методики, зокрема, включали елементи з підготовки циркових повітряних гімнастів. Але до польоту ніхто не міг передбачити, чи дадуть ці методики очікувані результат. А.Г.Ніколаєв у першу добу польоту мав завдання відстежити, що він зможе таке здійснити.

Ніхто не міг гарантувати, скільки часу космонавти витримають перевізування в невагомості. Розрахуючи програму спільногопольоту на три доби, С.П.Корольов передбачив можливість дострокової посадки космонавтів у випадку поганого їхнього самопочуття.

Але нові методики тренування дали ефект. А.Г.Ніколаєв і П.Р.Попович без негативних наслідків «плавали» в кабіні, робили різкі рухи, повороти. У вільному плаванні космонавти вели радіозв'язок за допомогою спеціальної системи кабінних гучномовців і мікрофонів, яка забезпечувала практично незмінну чутливість космонавтом передач із Землі і чутливість його передач на Землю при перебуванні космонавта в будь-якому місці кабіни. Переговори космонавтів та інтенсивність радіопереговорів космонавтів з Землею дали змогу зібрати надзвичайно цінний матеріал щодо проходження радіохвиль у навколоземному просторі.

Космічні кораблі «Восток-3» і «Восток-4» були більш удоціональні і комфортабельні, ніж попередні. «У кабіні «Востока» створено чудові умови. Система кондиціонування забезпечує мікроклімат такий самий, як на березі моря: чисте повітря, нормальні атмосферний тиск і вологість. Температуру в кабіні корабля можна було регулювати на свій розсуд. Ці умови забезпечили можливість виконання польотного завдання без зниження працездатності протягом усього польоту. Ми почували себе в космосі байдою, і життєрадісність не залишала нас ні на хвилину» – такими були враження від корабля в Павла Романовича.

Велике враження на Павла Романовича справив вигляд нашої планети. «Розглядаючи з космосу Землю, ми добре бачили міста, ріки, гори, кораблі та ін. – розповідав він. – Острови обрамлені таким ореолом, який трохи нагадує смарagдовий колір. Усі острови видно з космосу добре, так само як і річки, шляхи. Взагалі наша планета дуже красива. Вона – голуба, чудові горизонти відкриваються, особливо при вході з виході з тіні».

Під час польоту настрий у А.Ніколаєва і П.Поповича був піднесений – вони відчували що не оди-

нокі у космосі. Щоб підтримати один одного, навіть разом співали пісні. В ті дні на вулицях міст найпопулярнішими стали слова пісні, яку вони виконували в космосі: «Запралены в планшеты космические карти»... Після польоту їх назували «Космічними братами».

Повністю виконавши програму польоту, льотчики-космонавти з високою точністю майже одночасно благополучно приземлилися в районі на південні від Караганди кожний на зasadі літєр визначеному розрахунком майданчику. Після польоту вони стали всесвітньо відомими. Особливо своїм сином пішалася Україна. В доповіді Першому секретарю ЦК КПРС, Голові Ради Міністрів СРСР М.С.Хрушеву П.Р.Попович сказав українською мовою: «Я перший радянський космонавт з України...»

За успішне здійснення космічного польоту і проявлені при цьому мужність і геройзм П.Р.Поповичу було присвоєно звання Героя Радянського Союзу із врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка». Він отримав почесний знак «Льотчик-космонавт СРСР».

Після космічного польоту Павло Романович працював у Центрі підготовки космонавтів. У 1968–1969 рр. був у складі групи космонавтів, які готувалися за програмою обlotу Місія на космічному кораблі Л-1. Одночасно навчався у Військово-повітряній інженерній академії ім. М.С.Жуковського, яку закінчив у 1968 р., отримавши кваліфікацію «льотчик-інженер-космонавт».

З 3 по 19 липня 1974 р. П.Р.Попович здійснив свій другий політ у космос – як командир корабля «Союз-14» у складі першої основної експедиції на орбітальну пілотовану станцію «Салют-3», разом з бортінженером Ю.Артиохіним. Спільній політ космічного комплексу «Салют-3» – «Союз-14» тривав 15 діб. Під час експедиції космонавти виконали найскладніші роботи, які дозволили оцінити переваги та недоліки функціонування космічного спостережного пункту та місце людини у вирішенні військових завдань, і перш за все розвідки наземних об'єктів з космосу. За час польоту космонавти також досліджували геологоморфологічні об'єкти земної поверхні, атмосферні утворення і явища, фізичні характеристики космічного простору, провели медично-біологічні дослідження з визначенням рациональних режимів роботи на борту станції. Після цього польоту Павло Попович став двічі Героєм Радянського Союзу.

У наступні роки П.Р.Попович продовжив плідно працювати в галузі пілотованої космонавтики. У 1977 р. він отримав науковий ступінь кандидата технічних наук. З січня 1982 р. по грудень 1989 р. був заступником начальника ЦПК ім. Ю.А.Гагаріна з науково-випробувальною дослідницькою роботою.

У 1991 р. Павла Романовича призначено директором Російського інституту моніторингу земель і екосистем Всеросійського інституту сіль-

ськогосподарських аерофотогеодезичних досліджень земельного кадастру Росії. В 1994 р. він став президентом Добродійного фонду ім. Ю.О.Гагаріна та Фонду соціальної підтримки ветеранів Збройних сил Росії «Союз». Павло Романович був також президентом Асоціації музеїв космонавтики СРСР, Росії, Почесним головою Товариства української культури в Москві «Славутич». З 1999 р. став президентом Українського союзу космонавтів. У 1964–1988 рр. П.Р.Попович – депутат Верховної Ради Української РСР.

Усе своє життя Павло Романович займався спортом, захоплювався рибалкою, настільним тенісом. З 1992 р. він – голова Федерації боксу Росії, Почесний президент міжнародної асоціації ветеранів фізкультури і спорту (МАФІС).

Будучи всебічно обдарованою людиною, Павло Попович писав вірші, видав кілька книг: «Вылетаю утром», «Космонавтика человечества», «Нескончаемые дороги Вселенной», «Робинзоны вселенной», «Испытано космосом и Землей». У них зібрані не тільки його особистий досвід і спостереження, але й глибокі роздуми про прогрес, майбутнє техніки і людства.

Павло Попович і Юрій Артиохін, 1974 р.

Особисті заслуги Павла Романовича отримали високе визнання. Він був нагороджений орденами і медалями СРСР, Демократичної Республіки В'єтнам, Республіки Куба, України. Його ім'ям названі гірський хребет в Антарктиді і мала планета в Сонячній системі.

На жаль, П.Р.Попович не дожив до свого 80-річчя. Несподівано пішов з життя 30 вересня 2009 року. Але його життя продовжується в нашій пам'яті. І особливо в пам'яті тих київських політехніків, хто особисто спілкувався з цією видатною людиною.

Л.С.Баштова, м.н.с. ДПМ НТУУ «КПІ»

П.Р. Попович виступає на відкритті пам'ятника С.П. Корольову в КПІ в січні 2007 р.

П.Р.Попович у колі сім'ї

Бібліотечне свято

30 вересня в нашій країні відзначається Всеукраїнський день бібліотек. Колектив Науково-технічної бібліотеки НТУУ "КПІ" ім. Г.І.Денисенка до цієї дати традиційно готує ряд святкових заходів – виставки творчих робіт працівників бібліотеки, вікторини, урочисті збори, екскурсії до пам'ятних місць України. Цього року до свята було організовано вікторину з історії та сьогодення нашої бібліотеки, питання якої заздалегідь було розміщено на сайті бібліотеки, а також визначено кращих читачів у різних номінаціях. У читальному залі № 11 відкрилася чудова виставка під назвою "Фестиваль флористики", підготовлена силами бібліотекарів. 29 вересня пройшли урочисті збори, де відбулося посвячення у бібліотекарі нових співробітників і було названо переможців конкурсів читачів.

Переможцями вікторини стали Ірина Юріївна Криклива та Максим Олександрович Сисоєв, які добре обізнані з нашою бібліотекою: її історією, структурою та інформаційними ресурсами і дали правильні відповіді на всі питання.

Почесні відзнаки (грамоти та по-дяки) отримали наші читачі – переможці в номінаціях:

"Найвідповідальніший читач" – Н.О.Антонова, методист ІПСА;

"Найактивніший читач" – Г.І.Біднюк, провідний інженер департаменту міжнародних зв'язків, В.М.Ігнатович, провідний редактор газети "Київський політехнік";

"Найактивніший читач серед студентів" – О.В.Гурбич (ХТФ), О.М.Марченко (ХТФ), С.М.Старинець (ФІОТ);

"Найактивніший читач відділу бібліографії" – В.В.Іщенко, викладач ФСП;

"Найактивніший читач відділу періодики" – В.П.Студенець, старший науковий співробітник ІЕЕ;

"Найактивніший користувач електронними базами" – С.М.Лігоміна, викладач ПБФ;

"Найерудованіший читач" – О.В.Яковенко, секретар деканату ХТФ;

"Найвічливіший читач" – А.І.Витягана, аспірант РТФ;

"Найдисциплінованіший читач" – В.О.Бічковський, доцент РТФ;

"Найкоректніший читач" – В.М.Радовенчик, доцент ІХФ;

"Найпривітніший читач" – П.П.Лошицький, професор ФЕП;

"Найделікатніший читач" – В.Т.Маципура;

"Найбільш доброзичливий і чуйний читач" – Ф.М.Репа, доцент РТФ;

"Почесний читач НТБ НТУУ "КПІ" – І.О.Мікульонок, професор кафедри МАХНВ, заступник першого проректора,

начальник навчально-методичного управління.

Крім цього, грамоти отримали:

"За активну і довголітній співпрацю з бібліотекою" – Н.М.Манчук, доцент ХТФ;

"За плідне партнерство" – С.О.Доценко, представник фірми ExLibris в Україні;

Посвячення у бібліотекарі

"За благодійну діяльність" – Л.О.Євгенієва, головний бухгалтер Центру підвищення кваліфікації НТУУ "КПІ";

"За плідне партнерство" – асоціація "Інформатіо-Консорціум" в особі президента О.В.Васильєва, асоціація "Інформатіо-Консорціум" в особі Вікторії Чоць;

"За плідну співпрацю" – фірма "Періодика" в особі Наташі Козій;

"За благодійну діяльність" та "За плідну співпрацю" – факультети: теплоенергетичний, інформатики та обчислювальної техніки, менеджменту і маркетингу.

Ми дякуємо всім, хто користується, співпрацює та допомагає нашій бібліотеці, і бажаємо їм міцного здоров'я і успіхів у навчанні та багато нових наукових здобутків!

М.О.Мірошинченко, головний бібліотекар НТБ НТУУ "КПІ"

трібно садити і чоловічі, і жіночі різновиди. Цвіті і плодоносити рослини починають на четвертому-п'ятому році життя. Через 15-20 років рослина відмирає.

Можна також зустріти сумах ароматний. Його пахучі паростки дослігають метрової довжини. У південних районах доброе росте сумах голий (чи шкіряний, дубильний).

Чим корисний

Сумах – цінна технічна рослина, містить дубильні речовини, які використовуються при обробці шкіри. З листя, кори та коріння роблять фарби для шовкових тканин. Оцтове дерево несе у своєму листі до 25% дубильних речовин. Для порівняння – дубова кора, що, власне, і дала назву цим речовинам, містить їх усього 10-15%.

Квітучий сумах – гарний медонос, красіві шишкуваті плоди приваблюють птахів. Сумах використовується як дубильна речовина, містить її у виноробстві.

Це рослина невибаглива, добре переносить посуху, використовується при озелененні

німіст, стійка до забруднення повітря. Але може бути й "агресором", адже занадто швидко розмножується кореневими відростками.

В оболонці плодів міститься віск – сировина для особливо цінного лаку. Міцна різанобарвна деревина сумаха (від жовтого до оранжево-червоного) йде на виготовлення декоративних виробів.

Індіанці здавна використовували витяжку з плодів сумаха як харчову приправу, що нагадує за смаком оцет, тому на батьківщині (у Північній Америці) його називають оцтовим деревом. Оболонка плодів, що містить винну кислоту, – оригінальна приправа до м'яса.

Що і як у ньому єдять

Продаються плоди сумаха сушені чи мелені – у вигляді порошку рубінового кольору. Чим густіший і насиченніший колір меленого сумаха – тим якініша спеція. Оскільки запаху сумах майже не має, для цієї спеції важливо не втратити колір.

Широко застосовується в середньоазійській кухні, практично замінюючи лимон, до того ж надаючи стравам бруннатно-чорвоного кольору. Сумах додають до страв із рибою та птицею, в маринади, салати тощо. В Туреччині та Ірані меленим сумахом приправляють рис, в Лівані, Сирії, Єгипті густий відвів ягід додають до м'ясних і овочевих страв.

Змішаний з цибулею, сумах вживається як закуска. Дуже красиво і смачно виглядає сумах на бутербродах. Це гарна добавка до квасолевих і горохових супів. Разом із кміном і чорним перцем відмінно підходить для свинячих відбивних, а з зирою – до баранячих котлеток.

У медицині застосовують для зниження температури, на Близькому Сході настоєм сумах лікують розлади шлунка.

Підготувала Н.Вдовенко

Відпочинок-2010

Профком спів-

робітників НТУУ

«КПІ» приділяє постійну увагу від-

починку й оздоровленню працівників

університету та членів їх родин. Для

цього в КПІ є власні бази на Чорно-

му Кіївському морі, на Дніпрі. Бажаючи

також можуть скористатися пільговими

путівками до співробітників, їх дітей та

онуків; у «Маяк» – на 600 грн, «Полі-

технік» і «Сосновий» – на 350 грн.

Крім того, профком співробітників

надав допомогу базам у придбанні

обладнання (для «Маяка» – баки для

літнього душу, «Соснового» – біль-

ярд, «Політехніка» – лежаки, парасолі,

канати для тренувального містечка).

Протягом літа в «Маяку» та «Полі-

техніку» постійно знаходилися пред-

ставники профкому, що дозволило

блізько оперативно реагувати на за-

важлення та пропозиції відпочиваючих

і вирішувати поточні справи разом з

адміністрацією. Така практика себе

вивідала, її планується продовжити і надалі.

Хоча нагадати співробітникам, що оздоровитися і покращити своє самопочуття можна і в нашому спортивному центрі. Профком співробітників щосеместру укладає з адміністрацією ЦФКС договір, від-

повідно до якого співробітники НТУУ «КПІ» можуть безкоштовно відвідувати різні спортивні секції (з футболу, волейболу, баскетболу, тенісу, групи здоров'я тощо) та басейн. Діти співробітників можуть відвідувати басейн за половину вартості, за половину ж вартості наші чарівні жінки відвідують групу аквааеробіки. Розклад роботи спортивних секцій та прейскурант вар-

тості надання послуг ЦКФС вивішено на стенді профкому.

Розпочалися робочі будні, та не зникло бажання побути на природі: сходити на «тихій полювання», посидіти з будиночком, у якому відпочинок можна звертатися безпосередньо до директорів баз. Цю та іншу інформацію також можна знайти на стенді профкому, додатніше – на сайті www.profkom.kpi.ua.

O.I.Shayko, заст. голови профкому

УВАГА, КОНКУРС!

“Зробимо Україну енергоощадно”

Таку тему має конкурс на кращу наукову роботу (реферат), що проводиться Інститутом стратегічних оцінок при Президентському фонду Леоніда Кучми "Україна". До участі в ньому запрошуються студенти, бакалаври, магіstri, аспіранти та спеціалісти віком до 25 років.

Основні теми рефератів:

1. Як зробити домогодсподарство енергоощадним?
2. Як зробити підприємство (компанію) енергоощадним?
3. Як зробити місто, район, регіон енергоощадним?
4. Як зробити галузь енергоощадною?

Детально про умови конкурсу можна дізнатися на сайті:

<http://www.kuchma.org.ua/news/foundation/5360/>

Рекомендуються в рефераті зробити посилання на власні публікації з тематикою бакалаврських і магістерських робіт студента, кандидатської дисертації аспіранта чи молодого вченого.

Студенти, аспіранти та молоді вчені НТУУ «КПІ» до 5 листопада 2010 р. передають реферат разом з анкетою учасника та відгуком рецензента у паперовому та електронному вигляді до Департаменту науки та інновації НТУУ «КПІ» (кімн. 241-1, тел.22-16). Департамент науки та інновації направить вказані документи до організаторів Конкурсу.

ОГОЛОШЕННЯ

В НТУУ «КПІ» протягом жовтня-листопада 2010 року за дозволом МОН України від 21.07.2010 р. № 6/1-1312 проводиться підготовка до ліцензування освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" з напрямом 0902 "Інженерна механіка" спеціальності 8.090223 "Машини і технологія пакування".